

Time 2

- Pensum i objektorientert programmering
- Vurdering og digital hjemme-eksamen.
- IN1000 tilbud frem til eksamen
 - prøveeksamen
 - frivillig oppgave (Datasenter, lenke fra uke12-siden). Video-gjennomgang legges ut
 - gruppetimer (til og med 17.11)
 - repetisjonskurs (fra 18.11)
- Andre ressurser
 - eksamensoppgaver med løsningsforslag (NB: prøveeksamen ~fjorårets eksamen)
 - ukesider med lysark, opptak, Trix-oppgaver, gruppelærer-videoer mm
 - obliger, evt med tilbakemeldinger

Hva skal vurderes? Fra kurssidene

Etter å ha tatt IN1000

- forstår du prinsippene for objektorientert programmering og kan benytte disse til å skrive enklere objektorienterte programmer
- kan du programmere i programmeringsspråket Python og kan bruke dette til å løse mindre problemer ved hjelp av valg, løkker, funksjoner, lister, klasser og objekter
- kan du skrive oversiktlige og lesbare programmer
- er du i stand til å sette deg inn i andres programmer, finne eventuelle feil i dem og modifisere dem

Overordnet pensum

- Kapittel 1-9 i *Python for Everyone 2/e* av Cay Horstmann og Rance Necaise (2. utgave, Wiley 2016)
- Innleveringer og det som er forelest (lysark fra forelesningene)

NB: Introduksjon i objektorientert programmering (Python er verktøyet)

Forelesninger, prøveeksamen og obliger viser:

- hvilket stoff vi prioriterer fra pensum
- hvordan vi forventer at du benytter det.

På eksamen kan du få:

- Variasjoner av programmer du har sett før
- Oppgaver der du må kombinere stoff på måter du ikke har sett før

Kapittel 9 Objekter og klasser

9.1 Objektorientert programmering

Forelesning++: Uke 7

Samle data og metoder som behandler dem i samarbeidende *objekter*. Et objekt tilbyr et bestemt sett av tjenester i form av *metoder*.

Hvilke tjenester et objekt tilbyr defineres av *klassen* til objektet.

Kapittel 9 Objekter og klasser

9.2 Implementasjon

= Hvordan skriver vi klassen!

Forelesning++: Uke 7

- Velge *instansvariabler* som representerer informasjonen hvert objekt skal ta vare på og jobbe med. Instansvariablene initialiseres i *konstruktøren*.
- programmere innholdet i metodene, inkl eventuelle hjelpemetoder

Kapittel 9 Objekter og klasser

9.3 Grensesnittet til en klasse

Forelesning++: Uke 7

Innkapsling: Objektene kan brukes når man kjenner deres *offentlige grensesnitt*, altså de *metodene* klassen tilbyr:

- Hva gjør de, hvilke parametere trenger de, og hva returnerer de (om noe).
- Man trenger (bør) ikke kjenne til klassens *implementasjon* for å bruke objekter av klassen

Kapittel 9 Objekter og klasser

9.4 Design av datarepresentasjonen

Hva avgjør hvilke instansvariabler (datastruktur) vi trenger?

Forelesning++: Uke 7-12

- Hvilke data bør være tilgjengelig (kunne hentes ut) i grensesnittet?
- Hvilke oppgaver skal objektene løse for oss som krever tilgang til data av noe slag - over tid, dvs gjennom flere metodekall?
- Trenger vi tjenester/ data fra andre objekter, som vi må ha referanser til?

Kapittel 9 Objekter og klasser

9.5 Konstruktøren

Forelesning++: Uke 7+8

- Metoden `__init__` kaller vi klassens *konstruktør*
- Konstruktøren kalles automatisk når vi oppretter et nytt objekt av klassen ved hjelp av klassenavnet - kalles aldri som en vanlig metode
- I konstruktøren definerer og initialiserer vi instansvariablene (datastrukturen) som hvert objekt får sin egen utgave av
- De må få en initialverdi - selv om vi noen ganger ikke vet før senere hvilken verdi de skal ha
- Konstruktøren har alltid en formell parameter *self*, og alle instansvariabler refereres til med *self*. etterfulgt av instansvariabelnavnet

Kapittel 9 Objekter og klasser

9.5 Konstruktøren (forts.)

Forelesning++: Uke 7+8

- *Initialverdien* til en instansvariabel kan bestemmes på en av flere måter:
 - Når vi skriver klassen:
 - Samme verdi for alle nye objekter (f.eks. teller = 0, eller en tom liste)
 - Når vi oppretter nye objekter av klassen:
 - Parameter til konstruktøren, bestemmes for hvert objekt (f.eks. navn på student)
 - Konstruktøren finner selv verdien (for eksempel ved å lese fra fil)
- Senere kan verdien til en instansvariabel endres av andre metoder

Kapittel 9 Objekter og klasser

9.6 Implementering av metoder

Forelesning++: Uke 8 +

- Alle metoder må ha med self-parameteren (hvilket objekt skal jeg arbeide med denne gangen?)
- Alle instansvariabler aksepteres ved hjelp av parameteren self i metodene
- Metoder kan være offentlige (tilhøre grensesnittet) eller non-public ("*hjelpemetoder*", brukes bare av andre metoder i klassen)

Kapittel 9 Objekter og klasser

9.10 Objektreferanser (referanser)

Forelesning++: Uke 8

- Brukes for å "få tak i" et bestemt objekt
- Må i endel sammenhenger passe på forskjellen på referanse og objekt:
 - to referansevariabler kan referere til samme objekt (testes med `r1 is r2`)
 - innholdet i en referansevariabel endres som andre variabler (kan settes til å referere et annet objekt, eks `r1 = r2`)
 - *innholdet* (instansvariablene) i objekter endres med kall på metoder (eks `r1.endre(5, 7)`)
- self, none

Kapittel 9 Objekter og klasser

9.11 Eksempel: En klasse for brøker

- Eksempelen er nyttig, men ikke pensum
- Pensum: Seksjon 9.1.3 som handler om spesielle metoder
- Vi har brukt

Forelesning++: Uke 9

```
__init__
__str__
__eq__
```

Kapittel 9: Objects and classes "Faktastoff"

Pensum: Kapittel 9.1 - 9.10, 9.11.3. *40 sider totalt*

9.1-9.6

9.10

9.11.3:

- "alt" du trenger å vite om klasser og objekter i Python

Oppsummeringer, faktabokser:

- Programming Tip 9.1 og 9.2
- Syntax 9.1 og 9.2
- Common error 9.1

[Hopp over Special Topics \(9.1,9.2 og 9.3\)!!](#)

Kapittel 9: Objects and classes Tips om fremgangsmåter, eksempler

9.7-9.9

- nyttig om testing og hvordan komme fra ide til ferdig objektorientert program
- How to 9.1, Worked example 9.2: Oppskrift og eksempler; Klassen Meny og klassen Bankkonto

Vi forventer ikke at du designer et større system med flere klasser. Men du bør kunne forstå en slik struktur og kunne implementere den

9.11

- stort eksempel med en del stoff utenfor pensum,
 - NB: 9.11.3 (Special Methods) er pensum, og du bør kunne skrive og bruke metodene `__str__` og `__eq__`

Utenom læreboken: Flere klasser, mange objekter

- Typisk stoff for "stor oppgave" på eksamen
- Nyttig å jobbe med flere eksempler, ulike strukturer
 - Oblig 7 og 8, frivillig Datasenter-oppgave, prøveeksamen
 - T-bane og DNA-eksempler fra forelesning
- Merk forskjellen på å se en ferdig løsning, eller noen som livekoder - og det å jobbe selv med oppgaven.

=> ikke gi opp for raskt under trening, aksepter at du må gjennom flere runder med endringer og forbedringer!

Forelesning: Uke 9 og 10

UML klassediagrammer

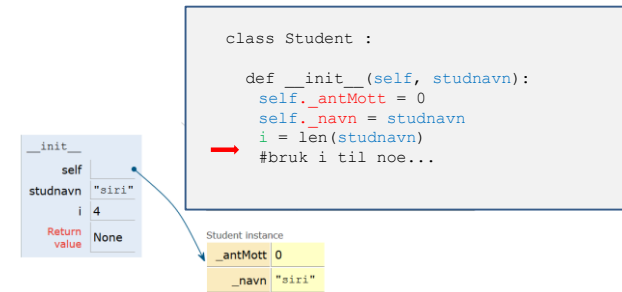
Forelesning++: Uke 12

- Klassediagrammer er statiske (viser klassedefinisjoner, ikke hvilke verdier som finnes i hukommelsen under en bestemt kjøring)
- Kan ha ulik detaljeringsgrad
 - Bare klassenavn og relasjoner
 - evt også instansvariabler med type
 - evt også metoder med typer på parametere og returverdi
 - angivelse av hva som er public (inngår i grensesnittet) eller non-public (brukes kun internt i klassen)
- Relasjoner kan merkes med antall og navn

Utfordringer i oppgave med flere klasser

- Sjekk mot oppgavetekst / koden din hva metoder du bruker fra andre klassen skal ha som parametere og hva de leverer ut som returverdi
- Bruk gjerne variabel- og parameternavn som indikerer om
 - innholdet er en liste/ ordbok (flertall) eller en enkelt verdi (student eller studenter)
 - streng/int/... eller referanse (eks obligId eller oblig)
- Mer i gjennomgang av prøveeksamen neste uke, se ellers neste slide og generelt om pensum i oop.

Instansvariabler, lokale variabler, parametere

IN1000-eksamen 2020 - all info

- Digital hjemme-eksamen i eksamenssystemet Inspera, se semestersiden:
 - Tid og sted: <https://www.uio.no/studier/emner/matnat/ifi/IN1000/h20/eksamen/index.html>
 - Flere IN1000-spesifikke detaljer (oppdateres): <https://www.uio.no/studier/emner/matnat/ifi/IN1000/h20/informasjon-om-eksamen-2020/index.html>
- Eksamensavvikling ved MN-fakultetet høsten 2020:
 - <https://www.mn.uio.no/om/hms/koronavirus/eksamen-2020.html>
- "Alt" om Inspera:
 - <https://www.uio.no/studier/eksamen/inspera/>

Eksamen skal vurdere det samme som tidligere skoleeksamener

- Oppgaven følger samme mønster som tidligere år (ikke vår 2020)
 - men oppgaver med spørsmål om resultat av kjøring erstattes
 - det legges til rette for individuell/ selvstendig besvarelse
 - det kan bli noe større/ annerledes arbeidsbelastning
 - Sensur vil gjennomføres som før
 - det kreves ikke kjørbare kode, opplagte skrivefeil gir ikke trekk
 - eksempler er til illustrasjon, ikke komplette tester
- ⇒ du må vurdere nytten av digitale hjelpemidler ift tidsbruk
- ⇒ editor?
 - ⇒ pythontutor.com?
 - ⇒ kjøre kode i interpreter?

Oppbygging av eksamenssettet

- Oppgave 1 og 2 tester kjennskap til hvordan kode utføres
- Oppgave 3 tester ferdigheter i å bruke ulike Python mekanismer i mindre programmer
- Oppgave 4 tester ferdigheter i å forstå og implementere et større objektorientert program med flere klasser
- Oppgave 5 tester evne til løse en mer algoritmisk krevende oppgave av begrenset omfang

⇒ Det vil oftest lønne seg å prøve oppgavene i denne rekkefølgen, fra enklere til mer avanserte

⇒ Ikke bruk for mye tid på én oppgave om du står fast, gå heller tilbake hvis tid

Mange opplever knapt med tid

- Eksamens-settet har totalt 100 poeng (prøveeksamen kan inneholde noen ekstra oppgaver)
- Vurder tidsbruk på enkeltoppgaver opp mot antall poeng de gir
- Svar på det det spørres om - kort og presist. Ikke gjenta oppgaven.
- Vi krever ikke kommentarer på eksamen. Kan brukes om du ønsker å klargjøre noe i løsningsvalget (men husk at sensor kjenner oppgaven godt)

Inspira

- Tilgjengelig i nettleser, påvirker ikke andre programmer
- Se dokumentasjon/ info: <https://www.uio.no/studier/eksamen/inspera/>
- Les førstesiden ("Informasjon")
- Velg språk (øverst på siden) (ikke på prøveeksamen)
- Du kan gå frem og tilbake i besvarelsen og endre svar så mange ganger du vil inntil levering
- Dersom det spørres om et heltall, skriv et heltall (ikke for eksempel 6.0). Generelt: Ikke legg på ekstra tegn i oppgave 1 og 2

Prøveeksamen - praktisk

- Tilgjengelig i Inspira ila dagen (beskjed kommer på semestersiden)
- Mest mulig likt eksamen - men ikke de samme oppgavene ☺

Plan:

- Stenges tirsdag kveld (som oblig-fristene), da skal resultat av automatrettede oppgaver være tilgjengelige
- Gjennomgås på forelesning neste uke (opptak gjøres)
- Åpnes igjen etter forelesning (for de som vil jobbe mer i Inspira) til ca 1.12

⇒ Bruk anledningen til å teste ut både det faglige OG arbeidsform

⇒ Gjerne sette av 4 timer og kjenne på tidsbruk